

Xung đ t gi a l c l ng thân Th Nhĩ K và quân đ i Syria khi n quan h Moscow - Ankara căng th ng, đe đ a khi n tình chi n s t i Syria tr n n r i ren h n. Bình lu n c a Th gi i & Vi t Nam.

Xung đ t t i khu v c phía Đông Idlib, Syria nh ng ngày qua ch ng k n cu c đ i đ u gay g t gi UCAV c a Th Nhĩ K và h th ng phòng không Pantsir S-1 c a Syria do Nga cung c p. (Ngu n: The National Interest)

Căng th ng bùng phát sau khi quân đ i Syria không kích Idlib, khi n 35 binh s Th Nhĩ K thi t m ng. Đáp l i, ngày 1/3, quân đ i Th Nhĩ K đã b n h 2 máy bay c a quân đ i Syria t i Idlib, không kích m t sân bay quân s b n ngoài khu v c ti n tuy n khi n 19 binh s Syria thi t m ng. Ngày 2/3, t h p tên l a phòng không Pantsir-S1 c a Nga t i Syria đã tiêu di t m t v t th bay trên b u tr i Idlib – n u đ c xác nh n, đây s là máy bay chi n đ u không ng i lái (UCAV) th 7 c a Th Nhĩ K b b n h ch trong hai ngày tham chi n t i Tây B c Syria.

Quan tr ng h n, Nga đang can thi p ngày càng sâu vào chi n s Syria. Không quân Nga xu t

kích v i c ng đ cao, ném bom đ đ i vào phi n quân do Th Nhĩ K h u thu n t i Jabal Al-Zawiya hay Jabal Shashabo. Chi u ngày 2/3, quân c nh Nga t i thành ph Saraqib, Tây B c Idlib nh m “đ m b o an ninh” sau khi quân đ i Syria đ y lui phi n quân thân Th Nhĩ K . Giao tranh đ ki n s ác li t h n trong th i gian t i. Tr c tình hình trên Liên h p qu c ch trích Nga và Th Nhĩ K “ph m t i ác chi n tranh”, gây ra th m h a nhân đ o l n nh t trong vòng 9 năm n i chi n Syria.

V ph n mình, ng i phát ngôn T ng th ng Dmitry Peskov kh ng đ nh: “Nga là n c duy nh t đ a quân t i Syria theo yêu c u h p pháp c a chính quy n Syria. T t c l c l ng quân s c a n c khác t i Syria đ u vi ph m nguyên t c thông th ng và lu t pháp qu c t ”.

Trong khi đó, Văn phòng T ng th ng Th Nhĩ K cho bi t ông Tayyip Erdogan s h i đàm v i ng i đ ng c p Nga Vladimir Putin ngày 5/3 t i Moscow. K t qu c u c g p ch c ch n s tác đ ng l n t i c c di n hi n nay trên chi n tr ng Syria. Tuy nhiên, nh ng bi n chuy n ph c t p trong quan h song ph ng th i gian qua, v Syria đã ph n ánh ý đ chi n l c c a Th Nhĩ K .

*L c ng phi n quân t i Syria do Th Nhĩ K b o tr đang giao tranh ác li t v i Quân đ i Syria c a Chính ph T ng th ng Bashar al-Assad.
(Ngu n: AP)*

Đ ng đ khéo léo

Đ u tiên, chi n đ ch ph n công c a Th Nhĩ K không h ng t i l t đ ch đ c a T ng th ng Syria Bashar al-Assad, mà nh m ph c v m c tiêu đ i n i c a T ng th ng Tayyip Erdogan. Dòng ng i nh p c đang khi n Th Nhĩ K quá t i, tác đ ng tiêu c c t i n n kinh t . Khi y, các chi n đ ch t n công c a chính quy n T ng th ng Bashar al-Assad nhi u kh năng s đi kèm các v th m sát, khi n ng i dân bu c ph i đ v đ ng biên gi i v i Th Nhĩ K , khi n Ankara r i càng thêm r i. Vi c chính quy n Syria t n công quân đ i Th Nhĩ K đã t o cái c hoàn h o đ Ankara ph n công, ngăn ch n Damascus, c g ng đ y l i nguy c v ng i nh p c .

Cùng lúc đó, Th Nhĩ K thông báo đã m c a biên gi i v i châu Âu, cho phép ng i nh p c di chuy n t i Bulgaria và Hy L p, dù trên th c t , EU v n ti p t c đóng c a đ ng biên gi i này. Đây là cách Ankara t o áp l c, bu c t ch c Hi p c B c Đ i Tây D ng (NATO) tham chi n t i Idlib. Theo th a thu n năm 2016, EU s h tr Th Nhĩ K ngăn ch n dòng ng i di c đ vào EU, song vì nhi u lý do, th a thu n này đã không đ c th c hi n tri t đ . Gi đây, Th Nhĩ K đang s đ ng ng i nh p c làm lá bài bu c EU và NATO quay tr l i chi n tr ng Syria.

Đây là ý t ng thú v , song ch a th c s phát huy tác đ ng. Ngày 1/3, Cao y ph trách chính sách đ i ngo i EU Joseph Borell cho bi t s h p kh n v i ngo i tr ng các n c thành viên đ th o lu n v tình hình x u đi t i Syria, đ y ng i t n n t i khu v c biên gi i c a kh i v i Th Nhĩ K . Ngày 2/3, B tr ng Qu c phòng M Mark Esper kh ng đ nh Washington s không h tr Ankara t i Idlib và đang cân nh c các bi n pháp h tr nhân đ o ng i dân Syria.

Th hai, đ ng thái ph n công c a Th Nhĩ K là nh m giành l i quy n ki m soát phía Đông Idlib, ch không h ng t i l t đ ch đ c a T ng th ng Bashar al-Assad, càng ch ng mu n đ i đ u quân s tr c di n v i Nga, v n v t tr i v ti m l c quân s và là đ i tác quan tr ng b c nh t trong chi n l c khu v c hi n nay. Do đó, phát bi u tr c khi đi Moscow ngày 5/3, ông “mong ông Putin s có bi n pháp c n thi t, nh ng ng b n, và chúng tôi s tìm gi i pháp cho v n đ này”.

Mong mu n c a Th Nhĩ K s ph thu c r t nhi u vào Nga. Moscow ch y u h ng t i c ng c v th t i Damascus và không có í ích trong giao tranh v i Ankara. Nh v y, gi ng các cao th võ thu t Trung Qu c hay so tài v i ph ng ch m “đi m trúng là đ ng”, sau th i gian căng th ng, T ng th ng Th Nhĩ K Tayyip Erdogan và ng i đ ng c p n c ch nhà Vladimir Putin nhi u kh năng s c g ng tìm ki m th a thu n ng ng b n, h nhi t tình hình hi n nay.

Tuy nhiên, l p tr ng c a ông Assad là m t câu chuy n hoàn toàn khác: Không có lãnh đ o qu c gia nào ch p nh n đ n c ngoài chi ph i m t ph n lãnh th c a mình. Nh v y, nhi u kh năng b t ch p k t qu cu c h i đ m t i Moscow, quân đ i Syria s ti p t c t n công các c đ i m t i Idlib cho đ n khi đánh b t l c l ng thân Th Nhĩ K và ki m soát hoàn toàn khu v c này.

Khi đó, m t gi i pháp chính tr đ ng b , toàn di n nh m ch m đ t xung đ t t i đây s c n có s hi n di n c a chính quy n Syria c a T ng th ng Bashar al-Assad, v i th a thu n và cam k t th a m n í ích c a các bên. V i Syria, đó là toàn v n ch quy n lãnh th , bao g m c Idlib. V i Nga, đó là c ng c nh h ng t i qu c gia Trung Đông. V i Th Nhĩ K , đó là gi i quy t v n đ ng i nh p c tràn qua biên gi i, nguy c an ninh t ng i Kurds và kh ng đ nh vai trò t i Syria. Cho đ n lúc đó, hòa bình t i Syria v n m ng lung h n bao gi h t.

Theo Th Gi i v i Vi t Nam.